

Wimmerův kříž

(aneb O zabílené hlavě Krista)

Na rohu ulice, po níž se jde od města k dřevěnému kostelíku, stojí kdysi výstavný secesní dům. Kolem něj se rozkládá zahrada s altánem, zvaná Wimmerova, v jejímž rohu, kousek od domu stával železný kříž. Byl vztyčen u zdi, na které byl dávno předtím namalován obraz Krista nesoucího kříž. Údajně to bylo první zastavení křížové cesty, kdysi v těchto místech zbudované. Někdejší obraz i pozdější kříž měly svou historii, již si teď povíme.

V době, kdy ještě na zdi existoval obraz, se v jeho okolí děly podivné věci. Na cestě vedoucí kolem se často plašili koně, zvláště při pohřbech. Na chodbě domu lidé několikrát zahlédli oheň, jako by vzplála otep slámy, a také se tam párkrát mihl šedý či bílý stín. Protože vzniklo podezření, že podivným úkazům je na vině právě malba na zdi, nechala ji jedna pozdější majitelka domu zatřít vápnem.

Pomohlo to jen na půl, protože nevysvětlitelné úkazy sice ustaly, ale začalo se dít něco jiného - nedařilo se zabít hlavu Krista. Jen ji zatřeli, hned vystoupila z nánosu vápna zase na povrch. Bylo v tom něco záhadného, protože zbytek malby zmizel po prvním nátěru. S účinným řešením přišli až synové zmíněné majitelky, kteří po její smrti dali vedle zdi s malbou zasadit do země železný kříž. Prý to byl náhrobní kříž z hrobu starého Wimmera, jemuž zahrada kdysi v minulosti patřila. Po vtyčení tohoto kříže se hlavu Krista konečně podařilo zatřít a už nikdy se neobjevila.

Vysvětlivky

1 - Dnes se nikde v Broumově žádná část, ulice, dům či altán s názvem Wimmerova či Wimmerův nenachází, takže je velice těžké určit, kde se dům s malbou a křížem, o kterém je v pověsti psáno, nacházel. Když vyjdeme z popisu, že se dům nacházel na rohu ulice, která vedla z města k dřevěnému kostelíku, a také budeme předpokládat, že pověst vznikla na přelomu 19. a 20. století, tedy v době secesní, kdy město Broumov končilo ve své spodní části u Dolní brány a dále se rozšiřovalo směrem doleva k Poříčí, anebo směrem doprava k nemocnici a kostelíčku, tak zde se nacházejí dnes ulice Na Příkopech a V Kopečku. A právě ulice V Kopečku je ulicí, která vede z města a na jejím konci se zatáčí do pravého úhlu, směrem vpravo, a zároveň směrem k dřevěnému kostelíku Panny Marie. Je to vlastně první a jediná možnost, která mne zatím napadla, kde se mohl tehdy tento secesní dům nacházet. Jelikož se v těchto místech už nachází nepatrná rovina, než se přes Voigtsbach (Liščí potok) začne zase stoupat ke kostelíku, není ani vyloučeno, že zde mohla být i zahrada s altánem, a u cesty kříž. Na levé straně silnice proti Penny marketu je dokonce malá parkově upravená plocha, podobající se malé zahradě. Jde samozřejmě o mou logickou dedukci podle popisu v pověsti, která není ověřena, protože jsem k této domněnce zatím nikde neobjevil žádná další fakta.

2 - Otep nebo otýpka (ve staročeštině otípka či otěp), bylo označení pro svazek slámy, později třeba i roští nebo sena. Někdy docházelo i k upřesnění u slámy, aby se rozlišilo, o jakou otep slámy jde, jako například otep slámy dlouhé, nebo mlácené, nebo cepové. Jak vlastně před pár stoletími v době, kdy ještě po polích nejezdila mechanizace a žnulo se ručně, otep vznikala? Nejprve na poli postupoval sekáč s kosou, který kosil obilí. Za ním chodívala selka nebo čeledín, ti nahromadili do

rukou přiměřené množství obilí a svázali jej povřísem nebo konopným provázkem do snopu. Ze snopů se na poli stavěli panáci, a jakmile bylo pole posekáno, tak se přijelo se žebříňákem, vše se naložilo a hajdy s tím na statek. Když se obilí postupně dopravilo na statek a na místo, kde se mlátilo (mlat), aby se z něj cepy vymlátilo zrno, zůstala samozřejmě vymláčená stébla slámy a proces svazování přiměřeného množství stébel se opakoval, tentokrát již bez zrna. To samé mohlo probíhat i se zbývajícími stébly, které zůstaly na poli. Na první pohled tedy otýpka (otep) a snop vypadají zdánlivě stejně, avšak zatímco snop je svázané obilí se zrnem, otep je svázané již vymláčené stéblo bez zrna, tedy sláma. Proto se také slovo otep začalo používat i pro svázané větvičky a klacíky.

1 - Konec ulice vedoucí z města k Dolní bráně, kde je roh a doprava se zatočí směrem k dřevěnému kostelíku Panny Marie.

2 - Volná plocha, kde je dodnes malý upravený parčík připomínající zahradu.

3 - Ulice vedoucí vzhůru k hřbitovnému dřevěnému kostelíčku.

4 - Dřevěný kostel Panny Marie.

Milan Škoda

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.9862/>

zdroj: Broumovsko v pověstech v převyprávění od Evy Koudelkové

zdroj: Wikipedie

fotografie: Wikipedie